

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2025. november 27-i nyilvános ülésére

Tárgy: a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló rendelet megalkotása

Tisztelt Képviselő-testület!

A fák és fás szárú növények védelméről önkormányzatunknak nincs önálló hatályos rendelete. A tapasztalatok alapján, a fák és fás szárú növények védelméről szóló rendelet megalkotása célszerű és szükséges.

A környezet védelmének általános szabályos szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 46. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz.

Az önkormányzati rendelettervezet (a továbbiakban: Ör.) szabályozásának a célja a fás szárú növények rongálásának, értéke csökkenésének és pusztításának megakadályozása, a zöldterületi és zöldfelületi területeken a növényállomány indokolatlan megszűnésének, károsodásának megelőzése, elhárítása, és a bekövetkezett károsodás csökkentése, valamint az indokoltan megszűnő zöldterület, zöldfelület növényállományának pótlásáról való gondoskodás, amely a Kvt. 46. § (1) bek. c) pontjával összhangban áll.

A Kvt. 48. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.

Az Ör. 1. § (1) bekezdése szerint a rendelet hatálya – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – kiterjed Alsóörs község közigazgatási határán belül minden ingatlanra, azok teljes fás szárú növényállományára, függetlenül attól, hogy tulajdonosa, üzemeltetője, bérlője, hasznélvezője, használója természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet. Az Ör. 1. § (2) bekezdés értelmében a rendelet hatálya nem terjed ki:

- a) a szaporítóanyag termesztését szolgáló csemetekert, faiskola fás szárú növényére,
- b) a kereskedelmi célú fenyőfa-, karácsonyfa ültetvény fás szárú növényére,
- c) a magántulajdonban levő ingatlanon álló 25 cm törzsmérőt el nem érő gyümölcsfára,
- d) a védett természeti területre és a Natura 2000 területre
- e) az erdő művelési ágú területekre

Tehát kizáró törvényi rendelkezés hiányában, az önkormányzatnak jogában áll a szabályozást a nem közterületi ingatlanokra is kiterjeszteni és környezetvédelmi szempontból tulajdoni korlátozást (fakivágás engedélyhez kötése, pótlás előírása) elrendelni.

Az elfogadásra javasolt rendelettervezetben a pótlási kötelezettség mértékét, a kivágás indokoltságának függvényében, eltérő mértékben javasoljuk meghatározni.

A Kvt. 101. § (1) bekezdése alapján a környezethasználó a Kvt.-ben meghatározott és más jogszabályokban szabályozott módon büntető jogi, polgári jogi és közigazgatási jogi felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért. A közigazgatási jogi felelősség szabályait a Kvt. 102/A. § (2) bekezdése határozza meg, melynek b) pontja értelmében: „kiegészítő helyreállítási intézkedésként amennyiben az elsődleges helyreállítási intézkedés nem vezet eredményre, ba) a károsodott környezeti elemet erre alkalmas környezeti elemmel, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást erre alkalmas környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni, bb) ha a ba) pontban meghatározott pótlás sem vezet eredményre, a

környezeti elemet vagy a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást – a károsodott környezeti elem vagy szolgáltatás becsült költségével megegyező –, erre alkalmas környezeti elemmel vagy környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni.”

Az Ör. alapján, amennyiben a fás szárú növény pótlása a földrészlet adottsága miatt nem, vagy csak részben teljesíthető, és a település beépítettsége miatt nem jelölhető ki másik terület sem, úgy a természetbeni pótlással nem teljesíthető részt, károsultkörnyezeti elem becsült költségével egyenértékű pénzbeli kompenzációval kell megváltani.

Az Ör.-ben előírt kötelezettségek elmulasztása miatti jogkövetkezmények (közigazgatási szankciók) alkalmazására felhatalmazást a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 142/C. § (1) bekezdése adja meg, azzal, hogy a bírság felső határát az Ör.-ben a jogsértés jellegével arányban kell megállapítani.

A Kvt. 48. § (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„48. § (3) A települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot [46. § (1) bekezdés b) pont] a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.”

A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről 30 napon belül kell tájékoztatnia az önkormányzatot, a hatóság észrevételeit belefoglaltuk a rendeletbe.

Alsóörs Község Önkormányzat Képviselő-testületének/2025. (.....) önkormányzati rendelete a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról

[1] A rendelet célja az ember egészségének megőrzése, az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a települési zöldinfrastruktúra, különösen a zöldfelületek és a fás szárú növények védelme.

[2] Alsóörs Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cím 1.a pontja valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló [1995. évi LIII. törvény 48. § \(1\)-\(2\) bekezdése](#)iben kapott felhatalmazás alapján, a 11. § tekintetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló [2011. évi CLXXXIX. törvény 8. § \(2\) bekezdésében](#) és a [143. § \(4\) bekezdés d\) pontjában](#) kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló [2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § \(1\) bekezdés 11. pontjában](#) meghatározott feladatkörében eljárva, a környezet védelmének általános szabályairól szóló [1995. évi LIII. törvény 46. § \(2\) bekezdés c\) pontjában](#) biztosított véleményezési jogkörében eljáró Veszprém Vármegyei Önkormányzat, és a környezet védelmének általános szabályairól szóló [1995. évi LIII. törvény 48. § \(3\) bekezdésében](#) biztosított véleményezési jogkörében eljáró Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. § (1) A rendelet hatálya – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a település közigazgatási határain belül lévő, fás szárú növény kivágására, pótlására, ültetésére, valamint a fás szárú növény pótlásának kompenzációja tekintetében a közigazgatási határon belüli ingatlanon kivágott fás szárú növényre terjed ki.

(2) E rendelet hatálya nem terjed ki:

a) a szaporítóanyag termesztését szolgáló csemetekert, faiskola fás szárú növényére,

- b) a kereskedelmi célú fenyőfa-, karácsonyfa ültetvény fás szárú növényére,
- c) a magántulajdonban levő ingatlanon álló 25 cm törzsátmérőt el nem érő gyümölcsfára,
- d) a védett természeti területre és a Natura 2000 területre
- e) az erdő művelési ágú területekre

2. § E rendelet alkalmazása szempontjából:

1. előnevelt facsemete: lomblevelű, minimum 12/14, vagy 14/16 cm törzskörméretű, földlabdás, sorfa minőségű faiskolai áru, örökzöld fa esetében konténeres vagy földlabdás, legalább 80/100 cm-es előnevelt faiskolai áru;
2. fakivágás: minden olyan fás szárú növény kivágása
 - a) melynek törzsátmérője a 25 cm-t meghaladja, vagy
 - b) mely több kisebb törzsből áll és ezek össztörzsátmérője a 25 cm-t meghaladja;
3. fás szárú növény: lombhullató és örökzöld fa, bokorfa, lombhullató vagy örökzöld cserje együttes megnevezése;
4. gömbfa: kb. 2,5 méteres törzsre oltott, lapított gömb koronájú fa;
5. gyümölcsfa: fás szárú növényfaj, amelynek gyümölcse emberi fogyasztásra alkalmas;
6. használó: a rendelet hatálya alá tartozó ingatlan tulajdonosa, önkormányzati tulajdonban levő ingatlan esetén a közterület fenntartó szervezet vagy az ingatlan használatára hatósági engedély vagy hatósági szerződés alapján jogosult személy, amennyiben a hatósági engedély vagy a hatósági szerződés így rendelkezik,
7. kiszáradt fa: a vegetációs időszak során nem rendelkezik élő lombozattal;
8. konténeres cserje: termesztőedényben (fóliatasakban) előnevelt, begyökeresedett, földlabdával rendelkező cserje, amelynek hajtáshosszúsága legalább 40/60 cm;
9. közterület fenntartó szervezet: az önkormányzati tulajdonban álló közterületek fenntartásával megbízott gazdasági társaság vagy az önkormányzat szervezete;
10. össztörzs átmérő: az egyedek törzs átmérő méretének összege;
11. törzsátmérő: a fatörzs földfelszíntől számított 1 m magasságban mért átmérője centiméterben számolva;
12. törzskörméret: a fatörzs földfelszíntől számított 1 m magasságban mérendő kerülete centiméterben számolva;
13. vegetációs időszak: a rügyfakadás és a lombhullás közötti időszak;
14. károsodott fás szárú növény: szélvihar vagy villámcsapás miatt törött vagy roncsolódott törzsű fás szárú növény, vagy ha a fás szárú növény lombkoronája olyan mértékű roncsolódást szenvedett, amely a fás szárú növény elpusztulásához vezetne rövid időn belül, amely nem jelent élet- vagy balesetvesztést, valamint nem fenyeget vagyoni kár bekövetkezésével;
15. zöldfelület: biológiailag aktív növényzettel borított terület, ahol a termőtalaj és az eredeti altalaj, illetve a talajképző kőzet között nincs egyéb más réteg.

16. A telepítésre nem javasolt Inváziós fajokat a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX.30.) Korm. rendelet 2. melléklete tartalmazza.

17. A telepítésre javasolt fásszárú növény fajokat a rendelet 6. melléklete tartalmazza.

3. § Az e rendeletben szabályozott önkormányzati ~~hatósági~~ ügyben az eljárással kapcsolatos hatáskört -a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 14.§. (1.) bekezdésében foglaltak kivételével- a Képviselő-testület a Polgármesterre ruházza át.

4. § (1) Fás szárú növényt a rendelet 1. melléklete szerinti formanyomtatványon a polgármesternek címezve benyújtott kérelemnek helyt adó határozat rendelkező részében foglaltak szerint, a határozat véglegessé válását követően a naptári év március 1. és szeptember 1. közötti időszaka kivételével – lehet kivágni. A polgármester a naptári korlátozás alól felmentést adhat, ha a kérelmező által benyújtott szakértői vélemény alapján megállapítja, hogy az érintett fás szárú növényen nem található védett állatfaj egyedének lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy bújóhelye.

(2) A fás szárú növény kivágásának tényét a kivágást követő 5 munkanapon belül, írásban kell bejelenteni a polgármesternek.

(3) A fás szárú növény kivágásának engedélyezésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni – gömbfa kivételével – a fás szárú növény lombzatának 50%-nál jelentősebb mértékű csonkítása esetén.

(4) A fás szárú növénynek az (1) bekezdéstől eltérően végzett kivágása a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásának minősül.

5. § (1) A károsodott vagy kiszáradt fás szárú növényt a használó köteles a károsodást vagy a kiszáradást követően kivágni.

(2) A használó a tervezett kivágást megelőzően legalább 30 nappal korábban köteles ezt a szándékát a polgármesternek írásban, a rendelet 2. melléklete szerinti formanyomtatványon bejelenteni.

(3) A veszélyhelyzet fennállását a bejelentéshez csatolt fényképfelvétellel kell bizonyítani.

(4) Amennyiben a polgármester a bejelentésben foglalt szakértői vélemény alapján megállapítja a veszélyhelyzet fennállását, a használót a fás szárú növény kivágására kötelezi, ellenkező esetben a fás szárú növény kivágását megtiltja.

(5) A fás szárú növény előzetes bejelentés nélkül végzett kivágása a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásának minősül.

6. § (1) Az élet- vagy balesetveszély, valamint a vagyoni kár bekövetkezésével fenyegető – a szomszédjogi szabályok hatálya alá nem tartozó – fás szárú növényt a használó köteles kivágni.

(2) A fás szárú növény kivágásának tényét a kivágást követő 5 munkanapon belül, a rendelet 3. melléklete szerinti formanyomtatványon, írásban kell bejelenteni a polgármesternek.

(3) A veszélyhelyzet fennálltát a bejelentéshez csatolt fényképfelvétellel kell bizonyítani.

(4) Amennyiben a polgármester a bejelentésben foglaltak alapján megállapítja a veszélyhelyzet fennálltát, a fás szárú növény kivágását tudomásul veszi, ellenkező esetben közigazgatási szankciót alkalmaz.

(5) A fás szárú növény bejelentés nélkül végzett kivágása a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásának minősül.

7. § Amennyiben a használó nem tesz eleget a 4. § (1) bekezdésben, vagy a 5. § (1) bekezdésben foglaltaknak, a polgármester a használót a fás szárú növény kivágására kötelezheti.

8. § (1) A kivágott fás szárú növény pótlásáról a használó köteles gondoskodni.

(2) A polgármester az 4. § (1) bekezdés, a 5. § (4) bekezdés, valamint a 6. § (4) bekezdés alapján meghozott határozatában rendelkezik a fás szárú növény pótlásának feltételeiről és módjáról.

(3) A polgármester a pótlási kötelezettség teljesítéseként elfogadhatja a kivágással érintett ingatlan területén a fás szárú növény tervezett kivágását megelőzően, az annak pótlására legfeljebb egy évvel korábban ültetett vagy telepített fás szárú növényt.

(4) A (2) bekezdés szerint előírt pótlási kötelezettség teljesítését a telepítéstől számított 5 munkanapon belül, írásban kell bejelenteni a polgármesternek.

(5) Fás szárú növénynek a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásával vagy tiltó határozat ellenére történő kivágása esetén a fás szárú növény pótlására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(6) A fás szárú növény pótlására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni – gömbfa kivételével – a fás szárú növény lombzatának 50%-nál jelentősebb mértékű csonkítása esetén.

9. § (1) A pótlási kötelezettséget a kivágott fás szárú növény darabszámával, cserje esetében a rendelet 4. melléklete szerint – a kivágott cserje m²-ben – számított felületével megegyező mértékben kell megállapítani.

(2) A magántulajdonban lévő ingatlanon előírt pótlási kötelezettséget lombos fák esetében előnevelt facsemete, cserje esetében konténeres cserje telepítésével kell teljesíteni.

(3) Nem minősül pótlásnak a fás szárú növény elmozdítható növénytartó dézsába vagy konténerbe történő telepítése.

(4) Rendeltetésszerű pótlásnak csak az előnevelt facsemetének a természetes növekedés feltételeit biztosító talajba történő ültetése minősül.

(5) A pótlás fa esetében akkor tekinthető teljesítettnek, ha a fa az ültetést követő második vegetációs időszak kezdetén is életképes, cserje esetében pedig akkor, ha a területi borítottságot három éven belül biztosítja. Ennek hiányában a telepítést meg kell ismételni.

(6) A telepítés megismétlésére a polgármester, e szakasz rendelkezéseinek figyelembevételével, hivatalból eljárva kötelezi a pótlásra kötelezettet.

10. § (1) A pótlást a kivágással érintett ingatlan területén kell teljesíteni.

(2) A fás szárú növény pótlására a használót a fás szárú növény kivágását követő egy éven belüli határidővel kell kötelezni. A pótlási kötelezettség teljesítésére – a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelemre – különös méltánylást érdemlő esetben, egy alkalommal, legfeljebb egy évi időtartamú halasztás engedélyezhető.

(3) Amennyiben a fás szárú növény kivágására építmény, építményrész, épületegyüttes megépítése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, karbantartása, javítása, lebontása, elmozdítása érdekében végzett építési-szerelési vagy bontási munka végzése miatt került sor, a pótlás határidejét a polgármester egyedi mérlegelés alapján állapítja meg.

11. § (1) Amennyiben a pótlás az ingatlan adottságai, beépítettség vagy egyéb ok miatt a kivágással érintett ingatlanon nem vagy csak részben teljesíthető, a polgármester a használót a rendelet 4. melléklete szerinti – a károsult környezeti elem becsült költségével egyenértékű – pénzbeli kompenzáció megfizetésére kötelezi.

(2) A pénzbeli kompenzáció összege a 4. melléklet szerinti egységár és a pótlásként elültetendő facsemeték számának, cserjék esetében pedig a pótolandó felületnek a szorzata.

(3) A kompenzáció összegét az (1) bekezdés szerinti határozat véglegessé válását követő 15 napon belül az önkormányzat számlájára kell befizetni vagy átutalni.

(4) A kötelezett által befizetett pénzbeli kompenzációt elkülönítetten kell kezelni, és azt – a mindenkor költségvetési rendeletben foglaltak szerint – az önkormányzati tulajdonban levő ingatlanok vagy az önkormányzat fenntartásában működő intézmények zöldfelületei minőségének javítására, megújítására kell fordítani.

12. § (1) Önkormányzati tulajdonban levő ingatlanon fás szárú növényt ültetni vagy telepíteni kizárólag a polgármesternek címezve benyújtott kérelemnek helyt adó határozat rendelkező részében foglaltak szerint, a határozat véglegessé válását követő egy éven belül lehet.

(2) A fás szárú növény telepítése iránti kérelmet a rendelet 5. melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltak megsértésével történő, telepítés a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásának minősül és a fás szárú növény ültetőjét, telepítőjét a polgármester a fás szárú növény kivágására vagy eltávolítására is kötelezheti.

(4) Amennyiben a fás szárú növény ültetője, nem ismert, vagy az (1) bekezdésben foglaltak szerint ültetett, telepített fás szárú növény az ültetést, telepítést követő második vegetációs időszak kezdetén sem életképes, a fás szárú növényt a közterületfenntartó szervezet kártalanítás nélkül vághatja ki vagy távolíthatja el.

13. § (1) Az a természetes személy, aki

a) a rendelet [4.§ \(4\) bekezdésében](#), a [5.§ \(5\) bekezdésében](#), a 6.§ (5) bekezdésében és a [8.§ \(1\) bekezdésében](#) meghatározott kötelezettségét elmulasztja, 10 000 forinttól 200 000 forintig terjedő,

b) a rendelet 12. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségét elmulasztja, 5 000 forinttól 50 000 forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

(2) Az a jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely

a) a rendelet [4.§ \(4\) bekezdésében](#), a [5.§ \(5\) bekezdésében](#), a 6.§ (5) bekezdésében és a [8.§ \(1\) bekezdésében](#) meghatározott kötelezettségét elmulasztja, 50 000 forinttól 1 000 000 forintig terjedő,

b) a rendelet 12. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségét elmulasztja, 25 000 forinttól 250 000 forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

14. § Ez a rendelet 2025. december 1-jén lép hatályba.

**Alsóörs Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a fás szárú növények védelméről,
kivágásáról és pótlásáról szóló .../2025. (...) önkormányzati rendelete előzetes hatásvizsgálata**

I.

A 2011. január 1-jétől hatályos, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Jat.) 17. §-a szerint: 17. § (1) A jogszabály előkészítője – a jogszabályban feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit.

(2) A hatásvizsgálat során vizsgálni kell

a) a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen

aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait

ab) környezeti és egészségi következményeit,

ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint

b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és

c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

II.

Alsóörs Községi Önkormányzatának a rendelet tervezetében (továbbiakban: Tervezet) foglaltak várható hatásai – a Jat. 17. § (2) bekezdésében foglalt elvárások tükrében – az alábbiak szerint összegezhetők:

1. A tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatása e körben a Jat. szerint „különösen” a következő kategóriákat kell vizsgálni.

a) A jogszabály társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai

aa)

A Tervezet társadalmi hatásai: A rendelettervezet a község közigazgatási területén szabályozott keretek közé szorítja a fás szárú növények kivágását, amely maga után vonja a pótlási kötelezettséget, megőrizve a faállomány nagyságát. Az indokolatlan fakivágások megakadályozása a jövő nemzedékeket fogja szolgálni. A rendelet alkalmazásával a baleseti és károkozási kockázatok csökkenthetők.

A Tervezet gazdasági, költségvetési hatásai: A rendelet megalkotásával az önkormányzat kiadásai nem növekednek, a kompenzációs intézkedések kapcsán környezetvédelmi célra felhasználható bevétellel is számolni lehet.

ab)

A jogszabály környezeti és egészségi következményei:

A környezeti hatások a fent említettek szerint pozitívak lehetnek, a pótlási kötelezettség teljesítésével a fák száma növekedhet és ezzel a levegő minősége is javul. A rendeletben foglalt végrehajtásával a jelentős allergén hatású fák mennyisége visszaszorítható, ezzel az egészségre káros hatások csökkenthetők.

ac)

A jogszabály adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:

Kis mértékben növekednek az adminisztratív terhek, ez azonban a várható pozitív hatásokra tekintettel nem jelentős.

2. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei: Kizáró törvényi rendelkezés hiányában, az önkormányzatnak jogában áll a szabályozást a nem közterületi ingatlanokra is kiterjeszteni és környezetvédelmi szempontból tulajdoni korlátozást (fakivágás engedélyhez kötése, pótlás előírása) elrendelni.

3. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A rendeletben foglaltak végrehajtásához szükséges személyi, szervezeti feltételek biztosítottak, plusz pénzügyi forrást pedig nem igényel.